

Kan snurpenot fiske selektivt?

Kan småmakrell sorteres levende ut av makrell-nota? Er det mulig å gjøre seinota selektiv, slik at undermåls fisk blir sleppt ut under fangsting? Torsk og sild går til tid er i loddestimer - kan dette problemet løses ved å gjøre loddenota selektiv?

Havforskningsinstituttets Fangstseksjon arbeider med disse problemene, og vil i høst bl.a. gjøre forsøk med rist- og maske-sortering i makrellnot.

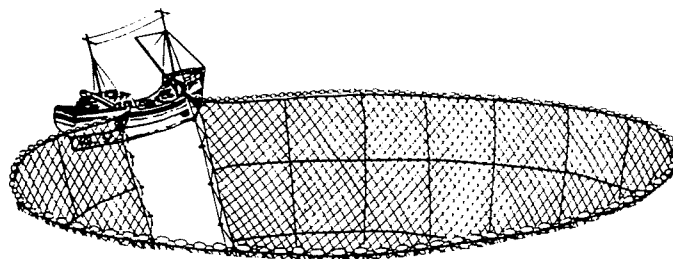
I motsetning til trål, line og garn blir snurpenot regnet som et ikke-selektivt redskap, der målsetningen er å fange alle størrelsesgrupper det fiskes på. De fleste land i verden har derfor ikke regler for minimum maskestørrelse for snurpenot i sin fiskerilovgivning.

Valg av maskestørrelse i ei snurpenot bestemmes ut fra hvilken fiskeart og -størrelse det skal fiskes på. Maskestørrelsen bør være størst mulig for å redusere vannmotstanden under fangstoperasjonen, men samtidig så liten at fisken ikke kler i maskene, medføre redskapsskader og håndteringsproblemer.

Selektiv makrell-not?

Største delen av makrellen som fiskes av Norge i dag blir eksportert frossen til Japan i 1991 140.000 tonn. Japan er mest interessert i makrell over 600 gram og betaler en betydelig høyere pris for denne enn for mindre makrell.

Makrellstimene som det fiskes på i Nordsjøen består imidlertid av flere årsklasser med innblanding av mindre fisk. Dersom denne mindre makrellen kunne bli selektert levende ut av nota før den ble tatt ombord, ville dette ha stor økonomisk betydning for fiskerne og ikke minst for ressursen. Dette forutsetter imidlertid at fisken som blir selektert ut overlever.

I seinotfisket er stimene ofte også oppblandet med undermåls fisk, og fiskefelt må derfor stadig stenges. Dersom undermåls sei kunne bli selektert ut av nota, ville dette ha store økonomiske fordeler både for fiskerne og fiskeindustrien.

Havforskningsinstituttet har for 1992 fått bevilget midler fra NFFR til et prosjekt på seleksjon i snurpenot. Vi vil i første omgang konsentrere oss om seleksjon av makrell og sei.

Stormasket, stivt nett

Når det gjelder makrell, vil det til høsten bli gjort forsøk både med ristsortering og sortering gjennom masker montert i tørkeposen på nota.

Ristsortering har vist seg velegnet til seleksjon både i trål og snurrevad, og til størrelses-sortering av laks i oppdrett. I ei snurpenot kan det imidlertid oppstå en del operasjons- og håndteringsmessige problemer med rist. Den kan ikke kjøres gjennom innhalingsssystemet, og

må derfor syes inn i tørkeposen for hvert kast. Dessuten kan det bli problemer under dårlige værforhold. Ved å benytte en maskestørrelse i tørkeposen som sorterer ut småfisken, vil en unngå disse problemene. Det er imidlertid viktig at fisken i seleksjonsområdet ikke kler i maskene. Dette kan muligens unngås ved å benytte kraftig over 4 mm), glatt og stivt nett.

Overlever makrell og sei?

En forutsetning for at seleksjonsanordninger skal ha noen hensikt, er at størstedelen av fisken som blir selektert ut overlever. Makrell regnes for å tåle lite av redskapskontakt før den dør. Innledende forsøk utført av Havforskningsinstituttet høsten 1991, der makrell ble sortert gjennom rist og nett i merd, gav en overleving på omlag 80%. Dette tyder på at den tåler mer enn det vi tidligere har antatt.

Sei tåler betydelig mer redskapskontakt enn makrell, og er derfor lettere å selektere levende. Dessuten bli en stor del av det oppfiskede seikvantumet låssatt, noe som forenkler bruken av seleksjonsanordninger. I vinter gjennomførte vi innledende forsøk med seleksjon av sei gjennom rist i merd med meget godt resultat. (Se Havf.nytt nr. 7 1992).

Det er mulig at kraftig, glatt og stivt nett også kan benyttes til seleksjon av sei både i merd og snurpenot.

Marintek, Trondheim, arbeider for tiden med et prosjekt på sortering av sei gjennom rist i snurpenot. Denne rista er delvis fleksibel, slik at den skal kunne kjøres gjennom kraftblokka under innhaling.

Selektiv loddenot?

I snurpenotfisket i Norge er artseleksjon særlig aktuelt i vinterloddefisket, der torsk beiter i loddestimene. Dette fører til stengning av felt når innblandingen av torsk er for stor. Den forventede økningen i bestanden av norsk vårgytende sild i Barentshavet vil muligens også føre til problemer for gjennomføringen av loddefisket ved at ungsilda blander seg med loddestimene. Hvordan man skal løse disse problemene teknologisk er fortsatt uklart, men det er viktig snarest mulig å sette igang forskning på dette feltet med sikte på å komme fram til løsninger for et artselektivt ringnotfiske etter lodde.

Kan det fiskes selektivt med snurpenot?

Kan små-makrell sorteres levende ut av makrell-not? Er det mulig å gjøre seinota selektiv, slik at undermålsfisk blir sleppt ut under fangsting? Torsk og sild går tidvis i loddestimer - kan dette problemet løses ved å gjøre lodde-nota selektiv?

Havforskningsinstituttets fangstseksjon arbeider med disse problemstillingene i høst bl.a. gjøre forsøk med rist og maske - sorteing i makrell-not.

